

Forløb 2

Story-line på Kvostedgården

Dansk – Historie

Titel : Vær en del af familien/husholdet på Kvostedgården anno 1800

Fag : Dansk – Historie

Klassetrin : 4. – 6. klasse, normalklasser/specialklasser

Årstid : Forår, sommer, efterår

Kort om forløbet :

Hvordan ville det være at "dumpe" ned i Kvostedgården og blive en del af familien/husholdet for en kort stund?

I story-line forløbet, som strækker sig over flere uger, arbejder klassen med dagliglivet på en gård i begyndelsen af 1800-tallet, dels på skolen, dels på Frilandsmuseet Hjerl Hede.

Formål :

Formålet med forløbet på Hjerl Hede er at knytte konkrete, sanselige oplevelser og aktiviteter sammen med den viden, eleverne har fået ved at arbejde på klassen med deres "egen familie" og familien i 1800-tallet, dels ved at prøve forskellige praktiske aktiviteter (karte og spinde uld, flette halmsimer, lave en lyngkost, snitte en tøjrpæl, tærse med plejl), dels at lave små skuespil om forskellige dagligdags situationer iført kopier af dragter, oplever eleverne historien på egen krop og får en anderledes forståelse for, hvordan tingene var engang.

Faglige formål :

Dansk :

- bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer
- udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og formål
- strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
- finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster og andre udtryksformer
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i forskelligartede produktioner samt dramatisk form

Historie :

- beskrive samspillet mellem den enkelte, grupper og det nationale fællesskab i et udviklingsperspektiv
- kende betegnelser for tidsperioder og kunne placere dem i en absolut kronologisk sammenhæng
- formulere enkle historiske problemstillinger og diskutere forskellige tolkninger af fortiden
- selv formulere historiske fortællinger og selv etablere historiske scenarier på baggrund af erhvervet viden

Forberedelse : (story-line forløbet)

Brug undervisningsmaterialet www.kvostedgaarden.dk som forberedelse til arbejdet med story-line forløbet.

Materialet er et interaktivt undervisningsmateriale, der tager udgangspunkt i familien på Kvostedgården, som ligger på Hjerl Hede. Perioden er slutningen af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet. Det bygger dels på historisk kildemateriale om Kvostedgården og dens beboere, dels på almen historisk viden om bondesamfundet.

Se også story-line forløbet i skemaform (bilag 1)

Tid/sted

Læreren starter med at læse "Kvostedgården – 3 fortællinger" af Jørgen Hartung Nielsen (bilag) højt for klassen.

Nøglespørgsmål

Forestil Jer, at I levede på denne tid. Hvordan tror I, det var?

Hvordan bor I?

Hvordan boede de?

Aktivitet

Brainstorm

Samtale om hvordan et moderne hus er indrettet, og hvad de forskellige rum bliver brugt til. Lav evt. plantegning.

Samtale om hvordan en gård var indrettet i 1800-tallet, og hvad de forskellige rum blev brugt til. Lav evt. en plantegning.

Personer/familie

Klassen deles i mindre grupper/familier.

Nøglespørgsmål

Hvem bor på gården?

Hvem er du – hvordan ser du ud - hvor gammel er du - hvad hedder du?

Aktivitet

Hvert barn laver sammen med sin gruppe/familie et datakort om den person, barnet er.

Lav et DATAKORT:

Navn:

Alder:

Status i familien:

Egenskaber – hvad er du god til / ikke god til:

Lav en skitse af din person.

Lav en "dukke" i karton af din person.

Præsenter dig/din dukke for din familie.

Hverdag på gården

Nøglespørgsmål

Hvad er dine opgaver i familien?

En glædelig begivenhed finder sted!

En katastrofe indtræffer – hvordan takler familien det?

Aktivitet

Besøg landsbyen / Kvostedgården på Hjerl Hede, lav praktiske aktiviteter i jeres familier, lav evt. små skuespil om forskellige episoder (morgen omkring langbordet, møde på bystævnet, på høstarbejde hos herremanden o. lign.) Afslut besøget ved at opføre de små skuespil for hinanden.

Inden I kommer til Hjerl Hede husk da at:

- Eleverne skal være forberedte på, at I skal på tur og opleve en masse, men også at I skal arbejde fagligt på stedet
- Eleverne skal være ordentligt klædt på og have mad og drikke med
- Læreren skal gennemgå, hvad det vil sige at være på museum, hvor mange af genstandene er registrerede og "ægte" gamle og derfor skal tages vare på
- I kan se på museets hjemmeside sammen, så eleverne kan danne sig indre billeder af, hvor de skal hen. Se evt. på "galleri"
- Det er en god ide at printe nogle kort over landsbyen (kan downloades på hjemmesiden <http://www.hjerlhede.dk/da/content/guide-og-kort>), så eleverne kan finde rundt

Aftal med eleverne, hvordan de vil fremlægge og fastholde dagens oplevelser hjemme på skolen:

- Lave en udstilling
- Skrive et dagbogsblad / logbog
- Lave en miljøbeskrivelse
- Skrive en lille historie til skolebladet
- Lave en powerpoint
- Lave et rollespil / en dramatisering

Hvad skal du bruge?

- Digitalkamera til dokumentation
- Papir/blyant til refleksion og noter
- De "skuespil"/ episoder I gerne vil lave (forberedt i familierne)
- Museet har kasser, der udleveres ved ankomsten, med materialer og instruktionsark til flg. aktiviteter: karte og spinde uld, lave en lyngkost, snitte en tøjrpæl, flette halmsimer og tærse med plejl. Endvidere er der en kasse med dragter

Hvor lang tid tager det?

Forløbet tager ca. 3 timer. Hertil lægges transport, fri oplevelsestid og tid til at spise madpakker.

Sådan gør du:

- Kontakt Hjerl Hede på tlf. 9744 8060 eller info@hjerlhede.dk og bestil tid til forløbet
- Når I kommer til Hjerl Hede, bliver I mødt af en medarbejder fra Skoletjenesten, som viser Jer tilrette og udleverer materialekasserne
- Resten af tiden er klassen på egen hånd sammen med deres lærer, der har ansvar for forløbet og opholdet i landsbyen. Der skal tages hensyn til, at Hjerl Hede er et museum, og eleverne skal vide, hvordan man færdes sådan et sted
- Brug lidt tid på at gå en tur rundt i landsbyen sammen med eleverne, inden de går i gang med aktiviteterne, så de får et indtryk af, hvordan landsbyen ser ud
- Materialer og dragter lægges pænt tilbage i kasserne efter brug og afleveres i centret ved Skoletjenestens kontor
- Til sidst kan eleverne arbejde med "Miljøbeskrivelse" (se bilag). Inden I forlader landsbyen, kan I evt. samles ved Bystævnet, hvor eleverne læser teksterne op for hinanden

Forslag til videre arbejde

- Lave forskellige tidstypiske retter i skolekøkkenet
- Lave en spisebrik, smørekniv eller ske i sløjd
- Lave gammeldags legetøj
- Lege gamle lege

Forfatter: Inge-Merete Bøge, Skoletjenesten Frilandsmuseet Hjerl Hede, imb@hjerlhede.dk

Miljøbeskrivelse

Fag: Dansk.

Klassetrin: 3. – 6. klasse.

Årstid: Forår, Sommer, Efterår eller Vinter.

Kort om: En individuel skriveøvelse, hvor eleverne oplever forskellige miljøer på tæt hold. Disse miljøer kan være meget forskellige, fx et supermarked, en strand, en skov, en kirke, en idrætshal osv.

Formål: At eleverne lærer at bruge et mere nuanceret skriftsprog og løsriver sig fra blot at beskrive synsindtryk.

Forberedelse: Eleverne skal forberedes på at skrive nuanceret og bruge mange tillægsord – evt. med eksempler på, hvordan man gør dette.

Hvad skal du bruge: En kopi af miljøbeskrivelsen (bilag) og et skriveunderlag.

Hvor lang tid: Ca. 1 time for hvert miljø. Det er derudover en god idé at bruge tid på at høre elevernes historier og tale om, hvordan de har brugt deres sanseindtryk.

Sådan gør du: Eleverne får hver især til opgave at lave en miljøbeskrivelse (se bilag). De får udleveret et ark, hvorpå de først skriver, hvad de kan se, høre, lugte og mærke i miljøet. Derefter skriver de en kort historie om en fiktiv person, der oplever et eller andet i dette miljø. I denne historie skal alle sanserne inddrages.

Baggrund: Der kræves ingen særlig pædagogisk eller faglig baggrundsviden.

Forslag til videre arbejde: Man kan lave klassens ordbank, hvor man i samarbejde med eleverne piller nogle af de bedste sansebeskrivelser ud af historierne og skriver dem på et stykke karton.

Forfatter: Elisabeth Thygesen og Peter Ørts

Miljøbeskrivelse

1. Brug sanserne:

Hvad kan du lugte?: _____

Hvad kan du se? _____

Hvad kan du mærke? _____

Hvad kan du høre? _____

2. Skriv om hvad din person oplever.

Brug dine "sanser-ord"

3. Læs teksten op for hinanden